

SOKFÉLE.

LI szám.

Béts. October 26-dikán.

1832

Ma így, holnap amúgy.

Vajmi nagy befolyása van az időnek és a' környül
ményeknek az emberek vélekedéseire, 's ítéleteire!
Hát még az erköltsi karaktereknek megpróbálására 's
minőségeknél kitüntetésére! Ma egy tárgyról így íté-
nek, holnap ellenkezőkép, mivel mások a' környül-
mények, 's más a' haszonígérő szempont, mellyből
azt vizsgálják. Ezt legjobban bizonyítja Napoleon bő
tartalmú tanuságos életrajza. Tsak két példát: Midőn
Napoleon Elba szigetét elhagyta, így irt a' Moniteur:
„Az emberevő előjött barlangjából (L' anthropophage
est sorti de son repaire);“ — nem sokára: „A' Corsi-
cai Farkas Cap Juannál kiszállott (L' ogre de Corse
vient de débarquer au Cap Juan);“ — továbbá: „A'
szörnyeteg Grenobleban tölté az éjet (le monstre a
couché a' Grenoble);“ — későbben: „A' zsarnok (tyran)
Lyonon ment keresztül (le tyran à traversé Lyon);“
— ezután: „Az Usurpátor a' fő Várostól 60 mértföldre
vagyon (l' usurpateur a été vu à soixante lieux de la
capitale);“ — későbben: „Bonoparte gyorsan nyomúl
előre (Bonoparte s' avance à grands pas);“ — utóbb:
„Napoleon megjelen holnap falaink alatt (Napoleon
sera demain sous nos remparts); utóbb: „A' Tsászár
megérkezett Fontainebleauban (l' Empereur est arrivé
à Fontainebleau);“ — Végtére: Ő ts. k. Felsége tegnap
tartá hív allattavalóitól környülvéve bemenetelét a'
Tuileriák palotájába. (Sa Majesté Imperiale et Royale
a fait hier au soir son entrée à son chateau de Tuile-
ries au milieu de ses fidèles sujets).“ — Szint' úgy látja

Toldalék a' M. Kurírhoz.

az ember, hogy fordul a' köpönyeg lassan lassan a' közelgető szélvész ellen.

Schellenberg 1809 oskolai könyvet ada ki a' számolni kezdők számára. A' hol ezen kivonás példája volt feladva. Napoleon Bonaparte szül. Augustus 15-kén 1769 Corsica szigetén Ajaccióban, Május 18-kán 1804 kikiáltatott Frantzia Tsászárnak; hány esztendő's vala ekkor a' halhatatlan? — 1814-ben új kiadása jelent meg e' könyvnek, mellyben az előbbi példa változatlan maradt, kivévén a' kérdést, melly e'kép szólla: „Hány esztendő's vala ekkor ez az Ostor, mellyet az isten haragjában küldé?!!!“

Véd a' fordított köpönyeg zordon szelek ellen;
Jaj de nem erköltsid foruma színe előtt.

Napkeleti Karaktervonás.

Egy Orosz fiatal szép nőjével (feleségével) Kairóba útagott, 's mind a' lakosoktól, mind pedig magától a' Vicekirálytól barátságosan fogadtatott. Bévezettétvén a' gazdagabb 's jelesebb familiák házaikba, látá, hogy egy, hasonlóképpen ott idegen, fiatal Seikh eránt mindenek különös tisztelettel viseltettek; ki elhagyván Arábia pusztáit, a' Vicekirály udvarában tartózkodott. Megtanúlván a' frantzia nyelvet egy rabszolgájától, ez sokat beszéllett neki az Európai szertartásokról, életmódról 's a' t., 's különös vonzódást érzett magában, melly ötet pusztáiból kitsalta, hogy Kairóban, a' hol Európaiak számosan tartózkodnak, velek megismerkedhetnék. Egykor az Orosz ezen fiatal Seikhet magához hívta többekkel együtt vendégségre. Ekkor megpillantá a' Seikh az Orosznak ígéző szépségű nőjét, 's ez felgerjeszté benne a' szerelem emésztő lángjait. „Háh! gondolá magában, te vagy az a' mennyei alak,

melly engemet zordon vadonaimból kivontál, nélkül-
led el nem lehetek. E'kor az Oroszhoz fordulván
így szól:

Keresztyén! a' te nőd nekem felettébb tetszik, böl-
dogságomat egyedül az ő bírásában találhatom: hogy
adod?

Az Orosz, ki ebben az Európai mód szerént tsak
udvariságot lelt, enyelegve felele: „Seikh, ezen asz-
szony ára felyül múlja tehetségeidet: 2000 Piaster.“

„Három ezret adok!“ felele sebbel a' Seikh, „áll
az alku?

Itt a' kezem! válaszol az Orosz.

Ezzel elválnak egymástól 's az Orosz hahotázva
beszéllette el a' történetet a' Spanyol Consulnak; de
ez komoly ábrázattal megmagyarázta neki a' napke-
leti szokásokat. Kimondhatatlan félelem lépé most
meg az Oroszt, midőn megtudta, hogy feleségétől meg-
kellene válnia. Az Aszszony tehát még azon éjjel ti-
tokban elillantott. Más nap reggel jön a' Seikh a' 3000
piasterrel. „Itt a' pénz! hol van az aszszony?“

„Barátom! vedd vissza pénzedet, a' nőm az éjjel
meghalt, holt testét mutatnom nem engedik szoká-
saink.“

„A' pénz a' tiéd marad, mert az aszszony már teg-
naptól fogva az enyím volt, szokásaitokat tisztelnem
kell. Éljen boldogul,“ felele a' Seikh, 's szomorúan el-
távozott.

Más nap az Orosz a' Kadi (bíró) elejbe idéztetik,
's ott bámulva találja a' Seikhet, ki komolyan hallga-
tott. „Keresztyén! — szólla a' Kadi — te egy Ozmánt
megtsaltál, a' feleséged él, egy Alexandriából jövő
tanú öszvetalálkozott vele az úton, — büntetést érde-
melsz! Mitsoda elégtételt kívánsz Seikh?

„Semmit,“ felele emez, 's kirántváu törét az

Oroszt keresztül verve a' Kadi lábaihoz terítette. Ezzel lóra kapván búsan vissza nyargalt sivatag pusztáiba.

Synchronistikoni Parallelák.

Krisztus születése előtt.	Krisztus születése után.
Jó'sef Égyiptomban,	1798 Bonaparte Égyiptomban.
Sidon kereskedő státus,	1701 A' Burkus királyság feláll
Móses,	1517 Luther Márton.
Delphusi Oraculum,	1436 Könyvnyomtatás.
Dädalus,	1308 Tell Wilhelm.
Argonauták,	1282 Szitziliai Vetsernye,
Theseus,	1273 Habsburgi Rudolf'.
Heraklidák,	1096 Keresztes háborúk.
Salamon,	987 Capet Hugó.
Lykurgus,	880 Alfréd.
Solon,	549 I-ső Gergely.
Mithridates,	161 Marcus Aurelius.
Drusus az Albisnál,	9 Hermánn a' Teutoburgi erdőben.

Töredékek az 1832 -ki nevetségésekhez.

A' milyen ellensége volt N. N., egy a' nyelvbeli pallérozódásnak tüzes kedventze, a' nyelvünkbe betsúszott idegen hangú szavaknak: éppen olly mohon kapá fel a' most szülötteket, 's azokat még a' köz beszédben is; semmit sem aggódván, ha valyon törvényes ágyból, az az, természetesen okoskodó agyból születtek e' vagy nem. — — Éppen asztala mellett bádjadózott, a' mint Jantsi, a' bohó de jó szívű inas be toppan. „Éppen jó hogy jössz“ szólla a' borús Úr, „nem tűrhetem tovább, fuss a' Gyógyászáért.“ Az Inas bámúlva néze Urára 's hallgatott. „A' Gyógyászt hívd hozzám,“ ismétlé boszszúsán az Úr!“

„Én nem értem Nagyságodat,“ felele az inas.

„A' Doktort hívd hozzám ostoba.“

Úgy, mondá az inas elmentében, ha magyarul mondja Nagysád, mindjárt meg értem. —

Egy Tanátsnok mindég ellenkezett Társai vélekedésivel, ha szinte ált látta is, hogy igazsága nints, 's azzal szokta volt magát mentegetni: hogy azt tsupán azért tselekszi, ne hogy *Jus Contradicendijét* el veszítse.

Egykor Tiszteletes S— Úr ekként adá elő a' megkereszteltettek számát:

Meg kereszteltetett 67 gyermek, kik között egy felnőtt (koros) Zsidó.

Hertzeg N. N. azt izené a' Tiszteletesnek: hogy tüstént jönne hozzá; ki is tsak egy fél óra múlva jött elő. És miért jön T. Úr olly későn? tudakozáa' Hertzeg.

„Mert egy előkelőbb Úrral volt szerentsém beszélni, mint Hertzegséged, éppen imádkoztam,“ felelé önn meglelégedéssel a' Pap.

Egy valaki elő hozá egy Társaságban milly szép két *Régiséget* (Antikket) hozatott Gr— E. Romából.

„Ugyan de minek már az Országból ki küldeni a' pénzt,“ boszszúsan kifakada egy jelenvölt F—: hát nem tsináltathatta volna meg itt szintúgy, 's nintsenek e' nekünk derék Művészeink?“

Ugyan hogy választhatott magának egy 16 esztendőös Leánkát 30 esztendőös korában? mondá valaki Dorát Költőnek. —

„Ez semmi nem egyéb, mint *Licentia poetica*, és hólnap tsak ugyan feleségemmé leszsz.“

Lóháton, lóháton? szólla valaki egy P. Franciskánushoz: hiszen Tanítójok gyalog járt, 's azt tartom, hogy Atyaságodnak is őt kellene követni?

„Éppen azt akarom; de olly meszsze elhaladt már, hogy lehetetlen gyalog utól érnem.“

Kui's L.

A p h o r i s m á k.

A' tsillagvizsgálók, a' tudósok szabad köztársaságának éjjeli őrei.

Úgy látszik: a' majmok azért teremtettek, hogy az emberek kevelységét megalázzák.

Ha valaki a' szív változandóságának vagyis az indulatoknak jelelő barometrumot találna ki, bizonyosan megbüntetnék, mint árulót.

Ha a' pénz e' föld színéről elenyészne, tele lenne tiszteletre állított emlék oszlopokkal.

A' sohajtás zivatar jele a' szívben.

A' régiségek bűvári azon törekesznek, hogy a' régi világnak remekmiveiből kintset gyűjtván, ezzel a' mai művészséget felfritskázzák.

A' gazdagok gyakran lelki szegények; — de szegénysegeket nem szégyenlik.

A' köznépet úgy tekintjük, mint a' folyóvíznek kavitsos (követses), fenekét, de a' kavits között imitt amott drága kövek is hevernek.

Tsak két nyugvó hely van az emberiségnek szánya; — a' böltső és a' sír.

Azon betsületes embernek, ki a' világban mindent mézes kalátsnak gondol, éppen az a' sorsa, melly az

ittasnak akkor, midőn paraszt tántz közzé keveredett. A' tántzolók ugróst járatnak vele.

Az okos a' szerentsétlenség 's tapasztalás által okosodik, de az ostobát megzavarják 's egészen lealázzák 's eltsüggeszítik azok! A' kedvetlen környűllássoknak éppen az a' befolyások van a' butára, a' mi a' páholásnak a' számárra nézve! Tsak addig nem hánykódik, míg a' tsapás pezseg a' bőrén.

Tíz tüzesű ember között alig találunk egy okosra!

Ha a' *Történet* magának bizonyos nagyságot viva ki: még akkor annak kevés ember ért meg!

Az Ideák zűrzavarja sokkal veszedelmesebb, mint a' nyelveknek a' Babel toronyépítésnél támadt egykori zavarja.

A' Társaságba gyakorja elragad a' *Bohóskodás*, éppen úgy, mint az *Asítás*.

Az Élet hanyatló kora tsak a' *múlt*nak él. A' *jelen* 's *jövendőnek* meghalt!

A' nagy politicus *Intézetekkel* sokszor úgy jár az ember, mint a' *Játékdarabokkal*. A' nézők a' leg győtrőbb únalom mellett is mindég reménylik, hogy talán az utolsó felvonás mindent helyre hozand, 's tsak hazamentekben kezdenek szitkozódni.

A' pískos Világban elesik az ember kedve az *élettől*, éppen úgy, mint a' tisztátalan motskos konyhában az *evéstől*.

A' legtöbb politikus *ótsárlók*, mint a' gyermekek, tsak addig sikoltnak, míg az ember enniek nem ád.

Az eszelős ijjedésbe hozza a' gyávát, 's az által gyakran el éri tzélját. De az okos tudja, hogy több lántz van a' világon, mint veszett kutya.

Egy a' *Természet* legditsőbb 's ritkább *Jelenetei* között az, ha az élet ért kora önn erejével a' *Történetek* által megifjodik, mint a' *Sas* a' mesében, 's

gazdag tapasztalásai által táplálva, a' közhivatalok új pályájára fellep!

A' *Lelket* a' nyughatatlanság, a' *Testet* az ijedség reszketteti meg!

Ha valamely *dolog bévégződött* 's a' gyermek megszületett, senki sem aggódik a' fájdalomkon, melyeket az okozott!

A' *Szerentse* természeti gyámattya az ostobaságnak!

Annak, ki a' hivatalokba magát mérsékelni tudja, kettős esze van. —

Ha az ostoba látja, hogy az eszén keresztül jártak, goromba leszsz. Az okos tsendesen marad 's a' Jövendőre nézve tanúságot húz belőle. Az ostobát majdan kinevetik, az okos pedig ellenkezőjének legalább ezt az örömét előli!!

Vannak olly politikus matskák, kik az alatt, még a' többi vendég egymással tzivódik, ellesve a' kedvező pillantatot a' petsenyét eltsípik, hogy azt a' szegletben minden háborgatás nélkül elkölthessék.

A' tökkelütöttek nem képesek a' nagy Ideák megfogására; ezek olly srét-öntő formák, melyekbe golyóbist önteni nem lehet.

Kh. L.

R e j t e t t s z ó.

Vért ont, öl, darabol, vág, még sem bünteti senki,
Sőt éhet ha akarsz oltani tőle veszel.
Színeli háрма elől házad; fej vágva baromtól
Mekkülönöz, fordítsd éktelenül tagod az.
Hátul, elől kettőt vess el, pipába teszed bé;
Vég tagját fordítsd, itten is ollyra találsz.

Megfejtés: a' L Szám. 1) Talány: Ajándék.

2) Rejtett szó: Tököli, tö, tök, öl, i.